



Õiguskantsleri Kantselei

Teie 08.01.2025 nr

28.01.2025

Meie 17.03.2025 nr 16-5/250510/2501855

Üleminekutasud laste ja noorte spordiklubides

Austatud avaldaja

Küsisite laste ja noorte jalgpalliklubi vahetusega seotud üleminekutasude kohta. Kirjeldasite olukordi, kus lapsevanematelt nõutakse üleminekutasu, mille tõttu pole lapsed saanud teise jalgpalliklubisse üle minna ega endale meelepärast treenimispaika valida. Leiate, et vanematelt tasu küsides ei arvestata laste huve.

Täname Teid, et juhtisite tähelepanu olulisele laste õigusi puudutavale küsimusele. Õiguskantsleri seisukoht on, et **üleminekutasu rakendamisel tuleb lähtuda lapse parimatest huvidest. Tasu üle peetav vaidlus ei tohi takistada lapse osalemist treeningutel ja võistlustel. Üleminekutasude süsteem peab olema selline, et ükski laps ei oleks sunnitud selle pärast spordist või huvitegevusest loobuma.**

Õiguskantslerilt on ka varem küsitud laste ja noorte spordiklubides rakendatavate üleminekutasude ja spordiklubi vahetamisel küsitava nn kasvatajaraha kohta. Lapsevanemate pöördumistest ajendatuna algatas õiguskantsler 2016. aastal sel teemal arutelu. Aruteludel osalesid mitmed spordialaliidud, Kultuuriministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Eesti Noorsootöö Keskus, Eesti Olümpiakomitee ning Tallinna Spordi- ja Noorsooamet.

Selgus, et üleminekutasude süsteemi rakendatakse mitmel spordialal. Arutelude tulemusena saatis õiguskantsler laste huvide kaitseks spordialaliitudele ja spordiklubidele mitu soovitust. Need soovitused on aktuaalsed ka praegu.

Õiguskantsler on jätkuvalt seda meelt, et täisväärtusliku arengu tagamiseks peaks laps saama tegeleda oma vajadustele ja võimetele vastava spordialaga. Laste sportimist korraldavad organisatsioonid loovad selleks vajalikud tingimused. Lapsel peab olema võimalus vahetada spordiklubi ja treenerit, kui laps seda tõesti soovib. On ebaeetiline, kui vanemaid/hooldajaid ja last survestatakse sellises olukorras üleminekutasu maksma. Ükski laps ei tohi spordiklubide vaidluse tõttu kannatada. Spordiklubide omavahelised erimeelsused ei tohi takistada laste treeninguid ja võistlemist.

Jalgpallis mõistetakse üleminekutasu all ülemineku registreerimise tasu, mida on õigus küsida jalgpalluri endisel klubil jalgpalluri uult klubilt, kui spordiklubid ei ole jõudnud klubi vahetamise tingimustes kokkuleppele. Tasu on kehtestatud [mängijate staatust ja üleminekuid reguleerivas korras](#) (vt VII peatükk), mille on kinnitanud Eesti Jalgpalli Liit.

Eesti Jalgpalli Liidu esindaja kinnitasid õiguskantslerile nii 2016. ja 2017. aasta arutelude ajal kui ka viimati 2024. aasta sügisel, et lapse spordiklubi vahetamisel üldjuhul üleminekutasu ei maksta, enamik üleminekutest toimub kokkuleppe alusel ja tasu rakendamata. Viimase poole aasta jooksul on õiguskantsler saanud korduvalt teavet, et jalgpalliklubid ei ole jõudnud kokkuleppele, mis tingimustel laps võib teise klubisse üle minna, ning tasu nõutakse lapse vanemalt/hooldajalt. See on takistanud last treeningutel ja/või võistlustel osalemast. Nii see olla ei tohiks.

Peamine probleem seisnebki selles, et üleminekutasu maksmine või maksmata jätmine seotakse sisuliselt võistlustel osalemise õigusega. Nii võib juhtuda, et võistlemine on takistatud, kuna klubidevahelise vaidluse tõttu ei registreeri alaliit last uue klubi liikmeks. Kannatajaks on eelkõige laps, kes pole ise vaidluse osapool ning ei saa vaidluse tulemust mõjutada. Sellised takistused ei ole kooskõlas lapse parimate huvide esikohale seadmise põhimõttega.

Spordialaliidud ja spordiklubid, sealhulgas jalgpalliklubid, on eraõiguslikud juriidilised isikud. Seadus ei luba õiguskantsleril vaidlustada eraõiguslike juriidiliste isikute tegevuspõhimõtteid ega sekkuda lepingulistesse suhetesse. Siiski peavad ka eraõiguslikud organisatsioonid arvestama [lastekaitseseaduse](#) § 21 lõikest 1 tuleneva kohustusega, et kõigi last mõjutavate otsuste ja toimingute tegemisel tuleb välja selgitada lapse huvid ning lähtuda eeskätt nendest. Nii tuleks ka siis, kui spordialaliidus rakendatakse üleminekutasude küsimisel solidaarsuse põhimõtet (nn solidaarsusmehhanism), alati arvestada eelkõige lapse huve. Ka kõik klubivahetusega seotud muud vaidlused tuleb lahendada nii, et see kahjustaks lapse huve võimalikult vähe.

Lastespordile kehtestatud reeglid ei tohiks viia olukorrani, kus laps on sunnitud meelepärases spordialast loobuma näiteks seetõttu, et üleminekutasude vaidluse pärast ei lubata tal võistelda ega ennast täisväärtusliku meeskonnaliikmena tunda. Vahel võivad lapse klubivahetuse põhjuseks olla halvad suhted võistkonnaliikmete või treeneriga. Sportimine peab toetama laste head vaimset ja füüsilist tervist ning arengut (vt ka [turvalise spordi juhendmaterjal](#)). Igal lapsel peaks olema võimalus tegelda talle meelepärase spordialaga ning valida spordiklubi, kus ta tunnetab enda sportlikku arengut ja tunneb end hästi.

Eesti Jalgpalli Liit on kinnitanud õiguskantslerile, et püüab laste parimaid huve arvestades kõigi vaidluste lahendamisele kaasa aidata. Veel on võimalik kokku kutsuda üleminekukompensatsioonide lahendamise komisjon (vt [üleminekuid reguleeriva korra](#) art 38), kes saab aidata vaidlust lahendada, kui klubid ei jõua ülemineku tingimustes kokkuleppele. Üleminekutasu rakendamata jätmise taotluse võib komisjonile esitada nii mängija, tema vanem/hooldaja kui ka uus jalgpalliklubi. Iga olukord püütakse lahendada konkreetsetest asjaoludest lähtudes.

Märkisite, et olete pöördunud Eesti Jalgpalli Liidu presidendi poole ning teinud ettepanekuid, kuidas võiks korraldada laste teise spordiklubisse üleminekut. Edastame siinse kirja ka Eesti Jalgpalli Liidu juhatusele, et teavitada neid Teie kirjeldatud juhtumitest ning õiguskantsleri seisukohast üleminekutasude suhtes. Kuna laste- ja noortesport üleminekutasude rakendamine

vajab spordialadeülest lahendust, saadame selle kirja ja Teie avalduse teadmiseks ka Eesti Olümpiakomiteele.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Andres Aru

laste ja noorte õiguste osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Teadmiseks: Eesti Olümpiakomitee, Eesti Jalgpalli Liit

Eva Lillemaa 693 8439
Eva.Lillemaa@oiguskantsler.ee